

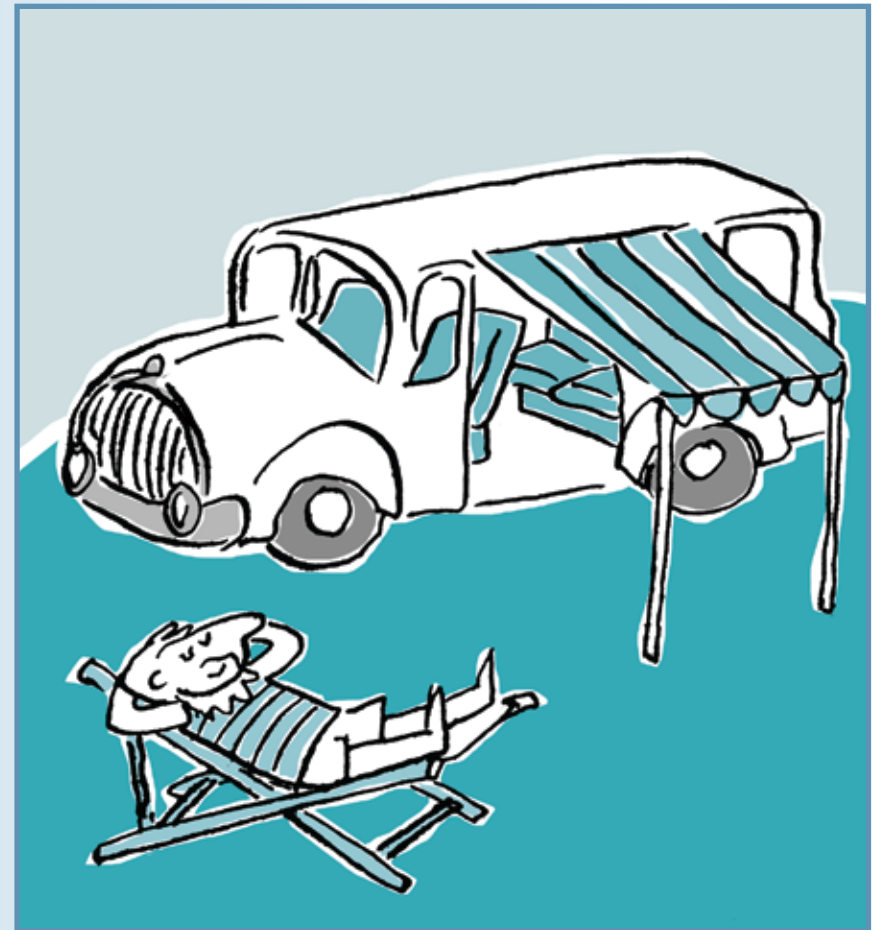
DE HUNCUT IS A VILÁG, KINEK SZOROS, KINEK TÁG!

A MOBILITÁSRÓL

A modul szerzője:
Zsigovits Gabriella

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

12. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja – fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök – mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I. a) Mennyire vagyunk helyhez kötöttek?					
A	A tanár kiosztja a karikatúrát, beszélgetést kezdeményez a cím és a kép összekapcsolása alapján. 5 perc	Figyelemfelkeltés A téma meghatározása	Frontális megbeszélés		P1 (Bevezető gondolatok)
I. b) Ráhangoló szerepjátékok					
A	Mi lenne, ha...? A tanulók 10-15 fős csoportokat alkotnak. A tanár ismerteti a szabályokat (P2 melléklet). Az énkép vizsgálata a társak visszajelzései alapján. 15 perc	Kritikai képesség Önismeret	Csoportmunka – játék		P2 (A játék leírása)
B	...És boldogan éltek, míg meg nem haltak című játék. A tanulók 5-6 fős csoportokat alkotnak. A tanár ismerteti a szabályokat (P3 melléklet). 15 perc	Döntéshelyzet kialakítása	Csoportmunka – játék		P3 (Élettörténeti játék)

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja – fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök – mellékletek	
			Diák	Pedagógus
II. Új tartalom feldolgozása				
II. a) A mobilitás formái – esettanulmányok				
A	Minden tanuló választ egy példaképet magának. A megadott szempontok alapján rövid esettanulmányban foglalja össze az illető élettörténetét. 30 perc Ezután párokat alkotnak. Az élettörténet és elemzés alapján mindkét fél elmondja, miért tartja példaképének a kiválasztott személyt. 10 perc	Információfeldolgozás, szövegelemzés Az új fogalom jelentés-tartalmának bővítése, árnyalása	Egyéni munka – kutatás	D1 (Kérdések az önálló esettanulmányhoz) P4 (Az élettörténetek feldolgozása)
B	A tanulók négyfős csoportokat alkotnak. Minden csoport megkapja a négy életrajzi írást, és szétosztják egymás közt. Mindenki feldolgozza a kiosztott történetet a feladatlap alapján. A csoport közösen megfogalmazza a tanulságokat. 30 perc Ezután az azonos személy történetét feldolgozókat alkotnak egy csoportot, és újramesélik a történetet, úgy, hogy megváltoztatják az egyes körülményeket. 10 perc	Információfeldolgozás, szövegelemzés Az új fogalom jelentés-tartalmának bővítése, árnyalása	Egyéni és csoportmunka – elemzés Konstruktív történetalkotás csoportban	D2 (Élettörténetek feldolgozása) D2 a) (Gyermekek segítőtje) D2 b) (Harminc év egy világhírű zenekarban) D2 c) (A hospice önkéntese) D2d (Világa a színház)

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja – fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök – melléletek	
			Diák	Pedagógus
II. b) Mobilitás a fiatalok életében				
<p>A</p> <p>A tanulók a pályaválasztás szerinti közös érdeklődési kör alapján csoportokat alakítanak. A csoportok összeállítják azokat a kérdéseket, amelyeket egy szakértőnek feltennének választott pályájukkal kapcsolatban, különös tekintettel a mobilitásra, a tanulásra, a várható változásokra.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p> <p>A szakértő (a meghívást a tanár készítette elő) megérkezik az órára. Fórum keretében a tanulók felteszik az előkészített kérdéseket, és azokat is, amelyek az adott helyzetben fogalmazódnak meg.</p> <p style="text-align: right;">45 perc</p>	<p>Problémafelvetés</p> <p>Információgyűjtés</p>	<p>Csoportmunka – ötletroham, rendszerezés</p> <p>Fórum</p>		<p>P5 (Fórum)</p>
<p>B</p> <p>Az internet felhasználásával kutatást végeznek a tanulók a mobilitás témakörében. A fő kérdések a tanulmányaik idejére vonatkozó lehetőségek, a pályakezdők mobilitásának jelenlegi lehetőségei.</p> <p style="text-align: right;">45 perc</p> <p>Az összegyűjtött információk alapján megtervezik egyéni lehetőségeiket a tanulmányok idejére.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>Információgyűjtés és feldolgozás</p> <p>Rendszerezés</p>	<p>Egyéni kutatómunka</p>		<p>P6 (Önálló kutatómunka)</p>

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja – fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök – mellékletek	
			Diák	Pedagógus
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés				
III. a) Útravaló				
A	A tapasztalatok összegezése, a megválaszolatlan kérdések összegyűjtése és megválaszolása. A tanár vezetésével záró beszélgetés arról, hogy kinek mi a legfontosabb tapasztalata, mivel tudta kiegészíteni, pontosítani egyéni célkitűzéseit. 15 perc	Célok tudatos megfogalmazása	Frontális munka – megbeszélés	

TANÁRI MELLÉKLETEK

P1 BEVEZETŐ GONDOLATOK

A mobilitás sok szempont alapján vizsgálható szociológiai fogalom. Az elmúlt húsz év története bőségesen szolgált példákkal a földrajzi, társadalmi mobilitás különböző válfajaira, az ezzel járó értékrendbeli változásokra.

Ebben a modulban a hangsúly azokon a készségeken van, amelyek birtokában életünk során képesek vagyunk arra, hogy a célul tűzött változtatásokat végre tudjuk hajtani. A modul így kapcsolódik a sikerről és az egész életen át tartó tanulásról szóló modulokhoz, ahol ugyancsak a változás, változtatni tudás, az új helyzetekhez való alkalmazkodás a központi mondanivaló.

A ráhangoló gyakorlatokban az ehhez szükséges személyes készségeket hívjuk elő: az önértékelést, önbecsülést, az énképet, a kreativitást, a döntésképeséget.

P2 A JÁTÉK LEÍRÁSA

Mi lenne, ha...

A tanulók 10-15 fős csoportokat alkotnak. Kiválasztanak maguk közül valakit, aki a kérdező lesz. Ő kimegy a teremből. A többiek meg egyeznek abban, hogy kire fognak gondolni. Ügyeljünk arra, hogy csak olyan személyre gondoljunk, akit mindenki ismer. Ekkor a kérdező bejön, odaáll valaki elé, és kérdést tesz fel, például így:

Mi lenne, ha teáskanna lenne?

A válasz lehet például: Ha teáskanna lenne, akkor egy kisméretű, vörös agyag japán kanna lenne.

A kérdező odaáll a következő elé, és újabb kérdést tesz fel:

Mi lenne, ha hangszer lenne?

Válasz: Hárfa egy szimfonikus zenekarban.

Így folytatódik tovább, amíg a kérdező ki nem találja a személyt.

A kérdések – válaszok sorozatában az önértékelés momentuma akkor igazán jelentős, ha az, akire gondolunk feltűnően eltérő képet alkot válaszában önmagáról ahhoz képest, ahogy a többiek válaszaikban jellemezték őt.

P3 ÉLETTÖRTÉNETI JÁTÉK

...És boldogan éltek, míg meg nem haltak...

Ha kevésbé nyitott a csoport a személyes tulajdonságokat exponáló játékhoz, akkor ezt a változatot használjuk. Ehhez a feladathoz 5-6 fős csoportokat alakítanak. Itt is egy személyt fognak kitalálni, de közös történetmesélés során derül ki, hogy milyen ez a képzeletbeli ember, és mi az élettörténete. Tehát nem valóságos emberről van szó. A tanulók egymás után egy-egy mondatot mondanak, melyek valakinek az egyes életszakaszait foglalják össze. Mindenki csak egy mondatot mondhat, de az lehet összetett mondat. Ahogy egymás után fűzik a mondatokat, kerekedik a képzeletbeli személy élettörténete. A játék kereteinek megteremtéséhez a csoporttagok döntsék el, hogy ki fogja az első mondatot mondani, és hogy pontban mikor fogják befejezni a történetet, függetlenül attól, hogy ki van éppen soron.

A játék izgalmát az adja, hogy mikor, ki fűz bele olyan fordulatot, ami új irányt szab a történet folyamának.

P4 AZ ÉLETTÖRTÉNETEK FELDOLGOZÁSA

Mindkét feladatban az élettörténetek feldolgozása a téma. Az A) változat inkább a személyes kérdésekben jobban megnyíló tanulók számára megfelelő, a B) változat a csoportos feldolgozást követi.

A maga módján mindkét változatban az a cél, hogy minél többet megtudjanak a tanulók a mobilitás különböző megnyilvánulási formái mögött meghúzódó személyes motívumokról, azokról a tulajdonságokról, készségekről, amelyek segítenek e nehéz helyzetek sikeres megoldásában.

Az A) változatban arra is lehetőség nyílik, hogy a példakép elemzésével egyúttal a saját maga számára fontos értékeket is megnevezze a tanuló. Ehhez a kutatómunkához jó, ha rendelkezésre áll az internet, az iskolai könyvtár, egyéb források.

A B) változatban több lehetőség van a közös tapasztalatszerzésre, hogy több oldalról is megvizsgálják ugyanazt a történetet. Az egyéni szempont a második részben, közvetetten kerül be a feladatba, az élettörténetek átalakításával.

P5 FÓRUM

A fórum előkészítéséhez a tanár szakértőt hív meg.

A tanulók a kérdéseket csoportmunkával állítják össze. Először mindenki felírja magának a kérdéseit, ezután egymás után mondanak egy-egy kérdést. A csoport jegyzője felírja azokat a kérdéseket, melyeket a csoporttagok egyöntetűen elfogadnak. Így remélhetőleg mindenkinek lesz legalább egy fontos kérdése, amit feltehet a vendég szakértőnek.

A fórum szabályait ismertessük a tanulókkal.

- Rövid, pontosan megfogalmazott kérdésekkel segítsék, hogy mindenki kérdezési lehetőséghez jusson.
- Kerüljük az ismétléseket!
- Lehetőleg olyan kérdéseket tegyünk fel, amelyek többek számára is érdekesek lehetnek.
- Egyéni problémák taglalásába ne bocsátkozzunk!

P6 ÖNÁLLÓ KUTATÓMUNKA

A feladat feltétele az, hogy minden tanuló internet-lehetőséghez jusson.

A fiatalok életében a mobilitás közvetlenül hasznosítható formája a tanulmányi ösztöndíj, pályázat. Ennek a feladatnak az a célja, hogy mindenki számára legyen ismert ez a lehetőség, kezdjen tapasztalatokat szerezni, hogy a későbbiekben élni tudjon vele. A pályázatokkal, ösztöndíjakkal kapcsolatos honlapokat fogják megkeresni, használni. Annak érdekében, hogy minél hasznosabb legyen ez a feladat, minél inkább saját céljaik szerint maguk a tanulók fogalmazzák meg, hogy milyen témában kutatnak. Ha szükséges, segítsünk nekik.

Kutatási feladat lehet:

- Ösztöndíj-lehetőségek kiderítése egy adott szakmához;
- Milyen támogatási lehetőségeket lehet igénybe venni, ha nem az addigi lakóhelyén folytatja a tanulmányait;
- Milyen pályázatokkal lehet biztosítani a helyi közösség számára végzett munkát;
- Milyen pályázatok segítenek abban, hogy egy fiatal külföldön végezze tanulmányait, vagy vállaljon munkát – és így tovább.

A feladat egyik része az ösztöndíj-lehetőségek, pályázatok világával való ismerkedés. A másik fontos kérdés az, hogy sikeres pályázat esetén mi minden fog megváltozni az életünkben, s hogy ezekre a változásokra hogyan készülhetünk fel.